Шифр «Вербальний вплив»

ЛІНГВАЛЬНІ ТА ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ В АНГЛОМОВНОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ

ЗМІСТ

Вступ	3
РОЗДІЛ 1 ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ ТА МОВЛЕННЄВОГО ВПЛИВУ	6
1.1 Засоби впливу в англомовному медійному дискурсі	6
1. 2 Підходи до визначення та типології перекладацьких трансформацій для передачі засобів впливу	11
РОЗДІЛ 2 ПЕРЕКЛАД ВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ВПЛИВУ, ЩО МАЮТЬ НЕГАТИВНИЙ ТА ПОЗИТИВНИЙ ЕФЕКТ В СУЧАСНОМУ ДИСКУРСІ ЗМІ	14
2.1 Трансформації перекладу вербальних засобів впливу, які провокують негативний ефект	14
2.2 Трансформації перекладу вербальних засобів впливу, які викликають позитивний ефект	21
ВИСНОВКИ	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	29

ВСТУП

Початок XXI століття в лінгвістиці ознаменувався посиленням уваги науковців до мовленнєвого впливу. Чинник цього є зрозумілим і криється в тому, що сьогодення має всі права бути названим епохою інформаційних та мас-медійних технологій. Наразі розгалужена система мас-медіа виступає в ролі найголовнішого посередника між індивідом та реальним світом, інформуючи про події, новини, явища та об'єкти.

Центральним поняттям, яке містить у собі медійні тексти, типи взаємодії між мас-медіа та реципієнтами, реалізацію різноманітних функцій та комунікативну ситуацію, є медійний дискурс. З огляду на значну популярність та впливовість ЗМІ, саме медійний дискурс виступає найактуальнішим явищем для дослідження. Його функціями є такі: інформативна, комунікативна та функція впливу. Центральною для сучасних медіа є функція впливу, адже головна мета ЗМІ – це вплив на суспільство з допомогою вербальних та невербальних засобів [15, с. 25].

Науковою базою дослідження стали роботи вітчизняних вчених, що займаються вивченням особливостей дискурсу, зокрема медійного: Н. П. Карпчук [5], Н. В. Таценко [15]. Серед закордонних вчених до розвідки медійного дискурсу залучені: А. Дюрант [19], Є. О. Кожемякін [6], С. Пінкер [20], М. Талбот [21] та інші. Мовленнєвий вплив досліджувала значна кількість зарубіжних та вітчизняних вчених на різних етапах його розвитку, серед них: Г. Г. Почепцов [8], В. В. Різун [10], О. О. Селіванова [11; 12], В. Б. Скрябіна [14] та інші.

Дослідженнями в галузі перекладознавства займаються такі вчені: В. В. Демецька [1] (психолінгвістичний аспект перекладу), О. В. Ребрій [9] (еквівалентність та адекватність перекладу), О. О. Селіванова [12], І. Ю. Сіняговська [13] (особливості використання та проблема диференціації перекладацьких трансформацій), а також С. О. Швачко [17] (концептуальні аспекти перекладу) та інші.

Не менш важливим феноменом є переклад засобів впливу, оскільки це явище вирішує проблеми міжкультурної комунікації [17, с. 21]. У процесі перекладу засобів впливу в англомовному медійному дискурсі, перекладач стикається з проблемою відмінного сприйняття тієї самої інформації носіями різних мов. Причинами цього є розбіжності в ментальній та культурній картинах і баченні світу.

Попри значну кількість публікацій і наукових робіт, які репрезентують медійний дискурс та засоби мовленнєвого впливу, питання адекватного перекладу цього явища залишається відкритим, фрагментарно розглянутим та недостатньо вивченим. Головна причина цього полягає в його динамічності, адже з кожним роком технології, соціум та мова прогресують, внаслідок чого з'являються нові засоби впливу в медійному дискурсі, а разом із тим постає необхідність розширювати напрями його дослідження та перекладу, що визначає **актуальність** пропонованого дослідження.

Об'єкт дослідження – вербальні засоби впливу. **Предмет дослідження** – дуальність та різнорівневість перекладу вербальних засобів впливу в англомовному медійному дискурсі. **Матеріалом** дослідження слугують англомовні медійні тексти, розміщені в мережі Інтернет на офіційних новинних сайтах Великобританії (BBC News, The Guardian) та США (Fox News, NY Daily News, ABC News).

Мета полягає в різнобічному дослідженні лінгвальних та перекладацьких аспектів засобів впливу в англомовному медійному дискурсі.

Відповідно до поставленої мети в роботі реалізуються такі **завдання**:

– дослідити поняття та функціональні особливості медійного дискурсу;

– виокремити та розглянути підходи до визначення та типології перекладацьких трансформацій засобів мовленнєвого впливу у дискурсі ЗМІ;

– проаналізувати особливості перекладу вербальних засобів впливу в англомовних медійних текстах, що мають позитивний та негативний ефект;

– систематизувати основні перекладацькі трансформації для передачі засобів мовленнєвого впливу у текстах оригіналу та перекладу.

Для вирішення завдань були використані такі **методи** дослідження: *тезаурусний аналіз* для розкриття сутності мовленнєвого впливу в різних дефініціях; *спостереження* для розгляду засобів впливу в англомовних медіа-текстах; *інтерпретаційно-текстовий аналіз* для з'ясування особливостей використання засобів впливу в англомовному медіа-дискурсі на різних мовних рівнях; *аналізу та синтезу*, з подальшим застосуванням методу класифікації щодо рівнів і видів мовленнєвого впливу в англомовному медійному дискурсі, *аналіз перекладацьких трансформацій.*

Наукова новизна полягає у визначенні особливостей англомовного медійного дискурсу, типології перекладацьких трансформацій для передачі вербальних засобів впливу в англомовних текстах ЗМІ та їх практичному застосуванні у перекладознавстві.

Наукова праця виконана в рамках господарсько-договірної теми «Вивчення науково-технічної документації з питань логістики та її переклад з англійської мови на українську», що виконується на кафедрі германської філології Сумського державного університету. Автори цієї розвідки є співвиконавцями теми (54.18.-2019.СП/01).

Апробація результатів. Стаття "Means of verbal influence in English media texts" була опублікована у віснику «Філологічні трактати» Сумського державного університету. Стаття «Вербальні засоби впливу в англомовних медійних текстах. Дуальність впливу» представлена на VIII Всеукраїнській студентській науково-практичній конференції «Перекладацькі інновації», яка була проведена на базі Сумського державного університету.

Структура та обсяг роботи. Наукова робота складається зі вступу, двох розділів, чотирьох підрозділів, висновків, списку використаних джерел (23 позиції), списку довідкових джерел (4 позиції), списку джерел ілюстративного матеріалу (10 позицій) та анотації. Загальний обсяг наукової роботи становить 28 сторінок.

РОЗДІЛ 1
ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОГО МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ ТА МОВЛЕННЄВОГО ВПЛИВУ

1.1 Засоби впливу в англомовному медійному дискурсі

Мас-медіа завжди були й залишаються надзвичайно важливим та впливовим джерелом інформації для суспільства в глобальному масштабі. Різноманітні ЗМІ глибоко проникли та укорінилися в реальності кожного індивіда в тому чи іншому вигляді, адже людина постійно прагне дізнаватися новини та отримувати знання, що стосуються всіх сфер життя.

Зважаючи на таку значущість мас-медіа для людства, два явища, які лежать в їхній основі, викликають посилений інтерес науковців, а саме: медійний дискурс (як поняття, що поєднує в собі вербальні та невербальні особливості комунікації, яка виникає в ході взаємодії адресанта та адресата) й мовленнєвий вплив (як феномен, з допомогою якого можна впливати на широкий загал, формуючи світосприйняття та свідомість суспільних мас) [8, с. 16]. Тому питанням нагальної важливості є дослідження теоретичних аспектів мовленнєвого впливу в сучасному дискурсі ЗМІ з метою повноцінно зрозуміти його сутність.

Нині медійний дискурс є важливим поняттям у глобальному сенсі, оскільки саме різноманітні медіа відіграють найважливішу роль у розповсюдженні інформації. Інформація безпосередньо пов’язана з комунікацією, ці поняття не можуть існувати один без одного [10, с. 36]. Головною метою комунікації є не тільки передача інформації та знань, але й вплив на формування ідей та поглядів.

Медійний дискурс є тим особливим та наразі найпотужнішим видом дискурсу, який має потенціал впливати на масову свідомість [21, с. 86; 22, с 225], формувати певні уявлення, викорінювати ідеї та корегувати бачення людини, що стосуються спільноти, світу, різноманітних предметів та явищ. Є. О. Кожемякін

розглядає медіа-дискурс як «тематично сфокусовану, соціокультурно обумовлену мовленнєво-мисленнєву діяльність у мас-медійному просторі» [6, с. 16]. Беручи до уваги те, що функцію впливу слід розцінювати як одну з основних функцій медійного дискурсу, це питання набуває особливого значення та потребує детального розгляду. Саме тому постає необхідність дослідити теоретичні аспекти вербальних засобів впливу, що використовуються в англомовному медійному дискурсі.

Тема мовленнєвого впливу завжди була стрижневою та цікавила науковців різноманітних сфер діяльності та спрямувань. О. В. Дзикович стверджує, що «мовленнєвий вплив (ефект перлокутивний) – це досягнення адресантом за допомогою мовленнєвих актів певної іллокуції адекватного своїй комунікативній меті реагування адресата» [7, с. 81]. Вербальний вплив, як поняття, має багатовікову історію й сягає корінням античності [20, с. 17]. Розвиток суспільного ладу з кожним століттям спричинював зміни в цій сфері, завдяки чому виникла значна кількість наук, пов’язаних з мистецтвом впливового мовлення, такі як: риторика, поетика, стилістика, герменевтика, теорія аргументації. Ці дослідницькі спрямування та мистецтва минулого дали народження сучасним наукам: теорії масових комунікацій і теорії мовленнєвого впливу, що мають безпосередній зв’язок з досліджуваними поняттями вербального впливу та медійного дискурсу.

Протягом останніх десятиліть, виявляються тенденції стрімкого розвитку нових напрямів дослідження, розширення теоретичної бази та виокремлення практичних методів застосування мовленнєвого впливу та захисту від нього. Значна кількість «молодих» наук орієнтовані або розглядають мовленнєвий вплив як базове поняття. Такими розділами є: психолінгвістика, прагмалінгвістика, комунікативна лінгвістика, сугестивна лінгвістика, теорія мовної комунікації, теорія мовленнєвого впливу, нейролінгвістичне програмування, герменевтика, когнітивна лінгвістика, соціологія, культурологія. Кожна з перелічених вище наук часто звертається до поняття вербального впливу, але оскільки їхні цілі унікальні

та різноманітні, то його розуміння й застосування має неоднорідний характер, що сприяє багатосторонньому аналізу та дослідженню цього явища. Саме цей факт спонукає розглянути мовленнєвий вплив як наукове поняття та визначити його зв'язки з медійним дискурсом.

Кожна наявна у світі мова – це універсальна система знаків, котра, ймовірно, спроможна відбити все, що існує в реальності. Семантичний зміст її одиниць уміщує в собі значну кількість різноманітних значень та відтінків, спрямованих на віддзеркалення знань людства про зовнішній, об'єктивно-існуючий світ, вираження ставлення індивідів до позначуваних словами об'єктів, явищ і понять. Завдяки існуванню природної мови, люди мають змогу не лише формувати висловлювання, але й ділитися один з одним почуттями, емоціями, думками.

Відповідно до теми роботи, розглянемо детально функцію впливу. Л. І. Федорова стверджує, що «вербальний вплив – це односпрямований мовленнєвий акт, завдання якого полягає в застосуванні соціального впливу, який спричинений мовцем на слухача впродовж їхньої комунікації» [16, с. 46].

Оскільки роль цієї функції полягає в формуванні мовної семантики висловлювання, то варто зазначити, що мовленнєвий вплив, спрямований на зміни у свідомості, стає причиною реформування психології реципієнта, трансформуючи світосприйняття, систему цінностей, погляди, думки, емоційний стан, сприйняття інформації загалом про певні об'єкти та явища зовнішнього світу [19, с. 100]. Вербальний вплив як спеціальне явище, можна назвати спрямованим впливом, який передбачає передачу інформації та подальше прийняття рішення.

Істинною функцією впливу, використовуваного в мовленнєвому акті є створення нових значень та нових відтінків реалій та образів зовнішнього світу. Це підтверджує, що однією з найважливіших, центральних функцій кожної мови, окрім комунікативної та інформативної, є функція впливу. Слід зазначити, що ця функція найбільш яскраво проявляється в такій сфері як мас-медіа, а як наслідок і в медійному дискурсі.

Варто звернути особливу увагу на те, що вербальний вплив реалізується завдяки використанню засобів певної мови, які фактично є загальновідомими лінгвостилістичними прийомами та експресивними засобами. Вони застосуються в усіх видах та жанрах художньої літератури, а наразі й у мас-медійних текстах різноманітних жанрів і спрямувань. Основною їхньою функцією є вплив на свідомість реципієнта, шляхом створення яскраво маркованого образу, семантичного змісту для певної мовної одиниці.

Узагальнюючи підходи до термінологічного наповнення поняття мовленнєвого впливу, стверджуємо, що це явище являє собою взаємозв'язок культурного, соціального, лінгвістичного й психологічного компонентів, суть якого полягає у впливі на адресата у процесі мовної взаємодії в усній або письмовій формі [5, с. 15]. Метою вербального впливу є перебудова певних елементів світогляду адресата, модифікація його ієрархії цінностей, формування мотивів до екстралінгвістичної діяльності, зміни поведінки й емоційного стану.

Фоносемантичні медійні тексти, котрі націлені на вплив, завжди будуть містити слова з великою концентрацією однакових звуків (втілюється шляхом використання таких стилістичних прийомів: ономатопії, алітерації, асонансу, тощо), спрямованих на створення того чи іншого комунікативно-прагматичного ефекту. Навіть у процесі читання тексту про себе відбувається прихована вербалізація, що супроводжує процес мислення, а таким чином свідомість людини зазнає впливу фонетичного наповнення тексту.

На лексико-семантичному рівні головним засобом виступають лексичні одиниці. Завдяки різноманітності лексичної семантики вибір слів виявляється універсальним інструментом, за допомогою якого здійснюються найрізноманітніші види впливу в медійному дискурсі. Незважаючи на те, що потенціалом впливати в залежності від контексту й інтенцій автора може володіти будь-яка лексична одиниця, особливе значення в цьому аспекті мають численні образні лексичні засоби та стилістичні фігури [4, с. 17]. До них відносяться ідіоми, фразеологічні

одиниці, метафори, порівняння, іронія, літота, мейози, синекдоха, гіпербола, алюзія, лексичні повтори, тощо.

Під морфо-синтаксичним рівнем розуміється зв'язок між граматичним складом мови, що націлена на вплив, й установкою адресанта та реципієнта. В межах цього рівня аналізу підлягають переважно структурно-граматичні, морфо-синтаксичні й синтаксичні засоби. Такий підхід обґрунтований прагненням проаналізувати прийоми впливу, які глибоко вкорінені в контексті та більш приховані, ніж лексико-семантичні одиниці.

Окрім мовних рівнів, на яких можуть застосовуватися засоби впливу, існують й інші сегменти, які пов'язані з позамовною дійсністю, але відіграють важливу роль для ефективності комунікації. До них відносяться просодичний, екстралінгвальний і соматичний рівні.

До просодичних засобів впливу відносяться милозвучність, темп, паузи, висота, інтонація, тембр, артикуляція й ритмічна організація тексту. Цей рівень пов'язаний із фонологічним рівнем впливу. Обидва надзвичайно важливі, коли йдеться про імпліцитний вплив.

Екстралінгвальний рівень впливу містить у собі жести, міміку, вибір пози під час промови, позамовні особливості ситуації, такі як час і місце комунікативного акту.

Соматичний (парамовний) рівень виявляється в жестах рук, особливостях погляду відправника повідомлення, практиці спеціальних дотиків до реципієнта.

Різні види мас-медіа: друковані, аудіальні та візуальні, використовують засоби впливу, які відносяться до різних рівнів. Проте основною тенденцією в медійному дискурсі є одночасне використання значної кількості таких засобів, що поєднують у собі риси мовленнєвого та прамовного впливу. З огляду на матеріал дослідження, аналізу підлягають фонологічний, лексико-семантичний та морфо-синтаксичний рівні.

1. 2 Підходи до визначення та типології перекладацьких трансформацій для передачі засобів впливу

Зважаючи на те, що англомовний медійний дискурс та засоби мовленнєвого впливу, які в ньому вживаються, мають значну кількість особливостей, вони являють собою складнощі для перекладу. Для розв'язання таких проблем, перекладач вдається до перекладацьких трансформацій, які допомагають адекватно та повноцінно передати смисл оригіналу, інтенції адресанта та реалізувати функції комунікації [14, с 520]. Завдяки застосуванню різноманітних перекладацьких трансформацій можуть бути передані всі відтінки значення та такі ознаки висловлювання, як семантична, прагматична, експресивна, інформативна, стилістична, тощо.

На думку британської дослідниці Мони Бекер [18, с. 217] досягнення прагматичної еквівалентності виходить за текстовий рівень перекладу простого поєднання речень та абзаців в єдине ціле й ідентифікацію різноманітних текстових рис. Для того, щоб перекладений текст мав вплив на аудиторію, подібний оригіналу, перекладач повинен розуміти як і навіщо використовується певне висловлювання в певній комунікативній ситуації, а також яким чином можна інтерпретувати його в контексті.

Під час передачі засобів впливу в англомовному медійному дискурсі фахівцю необхідно виконати адекватний переклад, тобто той, який передасть зміст висловлювання й при цьому не порушить норми цільової мови, створюючи відчуття не перекладеного, а оригінального, натурального та абсолютно природного вихідного тексту. Для того, щоб цього досягти, перекладач повинен вміти доцільно та вдало застосовувати перекладацькі трансформації.

Але що ж саме мається на увазі під поняттям перекладацької трансформації? На думку вітчизняної дослідниці О. О. Селіванової трансформація в перекладі – «це перетворення, модифікація форми, або змісту і форми, зокрема, з метою збереження

відповідності комунікативного впливу на адресатів оригіналу й перекладного тексту» [12, с. 456].

Тож, перекладацькі трансформації є невід'ємною частиною професійної діяльності перекладача. Їх слід розуміти, як «особливий вид міжмовного перефразування» [13, с. 92], який уможливлює створення адекватного перекладу та досягнення в ньому прагматичної еквівалентності.

Відповідно до наукових доробків О. О. Селіванової, перекладацькі трансформації першочергово варто розділяти на три численні групи: **формальні, формально-змістові** та **формально-змістові трансформації з прагматичним компонентом.**

Формальні трансформації передбачають зміну форми в перекладі за умови збереження змісту оригіналу. Цей вид трансформацій реалізується на таких рівнях:

– фонетичному (транскрипція, транслітерація, фонографічна заміна за традицією, комбінація трьох вищевказаних);

– словотвірному (словотвірне калькування в якості поморфемного перекладу одиниць, інверсія складників слова);

– лексичному (словникові еквіваленти з однаковим актуалізованим у контексті семним складом, словникові відповідники зі зміною ономасіологічної структури, описовий переклад або описовий зворот);

– морфологічному (категорійна заміна зі збереженням змісту мовних одиниць, частиномовна заміна, заміна морфологічних засобів лексичними з однаковим змістом, усунення чи виникнення явища транспозиції);

– синтаксичному (заміна сполуки словом і навпаки, заміна синтаксичного зв'язку у словосполуках та реченнях, анафорична або еліптична заміна, об'єднання чи членування речень без зміни змісту) [11, с. 203–204].

О. О. Селіванова зазначає, що до формальних трансформацій також можуть бути віднесені опущення та додавання мовних одиниць і конструкцій, які не змінюють зміст перекладу [там само, с. 204].

Наступний вид трансформацій, а саме **формально-змістові**, передбачають зміну форми й модифікацію змісту, зумовлену специфікою мовних систем оригінального й перекладного тексту та контекстуальними чи прагматичними чинниками. Цей вид трансформацій виявляється на таких рівнях:

– фонетичному (зміна ритміко-мелодійного малюнку чи інтонаційного малюнку в поетичних творах);

– лексичному (реалізується на двох планах денотативному: синонімічні, метонімічні, кореферентні, гіперонімічні, гіпонімічні, еквонімічні, партонімічні, холонімічні, парто-партонімічні заміни, конверсивні, метафоричні та антонімічні трансформації; та конотативному: оцінно-емотивні, експресивні та функціонально-стилістичні трансформації);

– морфологічному (заміни зі зміною смислу, частиномовні заміни та заміни граматичних категорій);

– синтаксичному (заміна слова сполукою і навпаки з модифікацією смислу, переструктуруванням сполуки або речення, міжреченнєвих зв’язків, а також опущенням перестановкою та додаванням елементів речення та тексту, що визначають і зміну значення) [11, с. 204–206].

Останній вид трансформацій – це **формально-змістові з прагматичним компонентом**, що передбачають зміну форми та змісту одиниць у тексті, текстових фрагментів з метою збалансування прагматичного впливу перекладу на свого читача. До цієї групи належать такі трансформації: фігуративні, фразеологічні, концептуальні, аксіологічні та мегатекстові [там само, с. 206–208].

Отже, перекладацькі трансформації, які застосовуються у процесі перекладу засобів впливу англомовного медійного дискурсу, належать до різних видів, підвидів та рівнів. Вибір різновиду перекладацької трансформації залежить від конкретного випадку перекладу та функціональних особливостей тексту оригіналу, який підлягає передачі іншою мовою.

РОЗДІЛ 2
ПЕРЕКЛАД ВЕРБАЛЬНИХ ЗАСОБІВ ВПЛИВУ, ЩО МАЮТЬ НЕГАТИВНИЙ ТА ПОЗИТИВНИЙ ЕФЕКТ В СУЧАСНОМУ ДИСКУРСІ ЗМІ

2.1 Трансформації перекладу вербальних засобів впливу, які провокують негативний ефект

Процес як письмового, так і усного перекладу відзначається низкою особливостей, труднощів та закономірностей. У цьому процесі перекладач повинен брати до уваги те, що він взаємодіє не лише з різними системами мови, але й з різними культурними системами. Розбіжності в цих двох найголовніших параметрах викликають більшість труднощів з якими стикається перекладач. Щоб розв'язати проблеми передачі іншомовного тексту рідною мовою, перекладачеві необхідно вдаватися до застосування різноманітних перекладацьких трансформацій.

У цьому розділі розглянуті перекладацькі трансформації, які застосовуються для передачі засобів впливу англомовного медійного дискурсу українською мовою, з подальшим аналізом виконаних нами перекладів та виокремленням видів використаних трансформацій. Переклад поданих у другому розділі уривків англомовних новин, розміщених на Інтернет-сторінках, що містять засоби вербального впливу, виконаний нами самостійно. З метою збереження їхньої головної функції, а саме впливу на реципієнтів, у процесі перекладу були використані необхідні трансформації різних типів на різних рівнях. Доцільність та раціональність використання перекладацьких трансформацій обґрунтована та спрямована на досягнення адекватності в перекладі та прагматичної еквівалентності [9, с. 58]. Знання перекладацьких трансформацій і вміння

застосовувати їх на практиці являють собою один із ключових елементів фахової перекладацької компетентності.

Наразі англомовний медійний дискурс є широко розповсюдженим та пов'язаним з усіма сферами діяльності людини. По-перше, тому що англійська мова є найпопулярнішою мовою міжнародного спілкування, а по-друге, тому що мас-медіа постають основним джерелом передачі різноманітної інформації.

Беручи до уваги те, що переважна кількість інформації подана англійською, виникає потреба її перекладу іншими мовами. Зважаючи на відмінності в мовних, культурних, психологічних та концептуальних картинах, перекладачі стикаються з особливостями чи труднощами передачі оригінального тексту цільовою мовою [1, с. 78]. З метою досягнення правильного перекладу використовуються перекладацькі трансформації.

У першу чергу розглянемо переклад, виконаний для передачі вербальних засобів впливу в англомовному медійному дискурсі, які провокують негативний ефект. Для кожного окремого випадку вказуємо особливості перекладу, вид застосованих перекладацьких трансформацій та доводимо доцільність їхнього використання. Варто зазначити, що під час перекладу засоби впливу, які реалізуються на певних мовних рівнях, можуть бути замінені перекладацькими трансформаціями засобів впливу інших рівнів. Причиною цього є необхідність досягнення адекватного перекладу та створення в перекладі того самого ефекту впливу на реципієнта.

Для кожного з англомовних уривків буде поданий виконаний нами переклад українською мовою. Далі за текстом будуть надані коментарі стосовно використаних трансформацій, а також детальні пояснення особливостей та тонкощів перекладу.

Дослідимо особливості перекладу та застосування трансформацій для засобів впливу, які в оригіналі належать до **лексико-семантичного рівня.**

(1) *Just how dumb Donald Trump is: Look at how counterproductive his war on the Republican Party has been. Is Donald Trump, as Secretary of State Rex Tillerson reportedly stated, a moron? It is safe to say Trump has made some incredibly dumb moves as President. His presidency has, so far, not been a largely successful one. As I wrote two months ago, Trump is isolated, impotent and has an overblown sense of grievance. Congress has largely distanced itself from him and his agenda. Simply put: When it comes to tackling the important issues of the day, Congress is putting Trump at the kids' table* (NY Daily News, 10.10.2017) [2; 3; 23].

Який тільки Дональд Трамп недалекий (формальна трансформація на лексичному рівні: переклад відповідниками іншої мови з однаковим смисловим наповненням). *Тільки-но подивіться наскільки недоцільною* (формальна трансформація на лексичному рівні: переклад відповідниками іншої мови з однаковим смисловим наповненням) *є його боротьба проти Республіканської партії. Чи може Дональд Трамп й справді бовдур, як відповідно до певних джерел* (формальна трансформація на морфологічному рівні: заміна прислівника *reportedly* конструкцією *прислівник+прикметник+іменник) нібито висловився Генеральний секретар Рекс Тіллерсон?* (Загалом в реченні використана формальна трансформація на синтаксичному рівні: зміна конструкції речення без зміни змісту) *З впевненістю можна сказати, що Трамп зробив декілька неймовірно дурних* (формальна трансформація на лексичному рівні: переклад відповідниками іншої мови з однаковим смисловим наповненням, задля збереження емотивності висловлювання) *вчинків в якості Президента США. До цього моменту, його перебування на посаді* (формальна трансформація на морфологічному рівні: заміна іменника іменниковим сполученням) *не є вельми успішним. Як я й писав два місяці тому, Трамп віддалений, безсильний та має надмірне почуття образливості. Конгрес значно віддалився від нього та його порядку денного* (формальна трансформація на лексичному рівні: переклад відповідниками). *Простіше кажучи: коли справа доходить до прийняття рішень з приводу важливих питань дня, тоді*

Конгрес ставиться до Трампа як до малої дитини (формально-змістова трансформація на лексичному рівні денотативного плану: деметафоризація, заміна авторської метафори неметафорою, яка передає сенс висловлювання).

У поданому вище перекладі превалюють формальні трансформації на лексичному рівні, що зумовлено необхідністю перекласти дослівно імперативні конструкції та емоційно-марковану лексику, які водночас не втрачають ефекту впливу на реципієнта. Формальний переклад засобів впливу в цьому уривку є адекватним, адже зберігає основну функцію висловлювання, змушуючи читачів замислитися та ймовірно переоцінити американського політичного діяча.

Складність для перекладу являє собою вжита в кінці уривку авторська метафора: *Congress is putting Trump at the kids' table*. Вона має значення того, що Конгрес вважає думку Трампа ні за що, тобто не сприймає його слова серйозно, як це зазвичай робиться щодо висловлювань дитини. З огляду на це вважаємо за необхідне вжити деметафоризацію, яка змінює лексичне наповнення висловлювання, проте володіє потенціалом передати його сенс. Адже, якщо цю авторську метафору залишити дослівно перекладеною: *Конгрес садить Трампа за дитячий стіл*, тоді вона не буде цілком зрозумілою для іншомовного читача.

(2) *The Russians are coming – to Africa. And it's worrying U.S. analysts. But far from being frightened, the leaders of many African countries are welcoming Moscow with open arms, so much so that representatives of 43 of Africa's U.N. member states attended a summit hosted by Russian President Vladimir Putin this past week… Russia appears, another analyst says, to be making deals while the U.S. sleeps on the job. President Trump has yet to visit the African continent, but Putin has* (Fox News, 30.11.2019).

Росія наступає (формально-змістова трансформація на лексичному рівні денотативного плану: метонімічна заміна жителів країни на її назву) – *на Африку. Й це хвилює американських аналітиків. Проте замість того, щоб бути наляканими, лідери значної кількості країн Африки приймають Москву з розпростертими обіймами* (формально-змістова трансформація з прагматичним компонентом:

фразеологічна трансформація). *Й варто зазначити з такими широкими* (формальна трансформація на синтаксичному рівні: переструктурування речення, а саме членування складного речення; формально-змістова трансформація на тому ж рівні: додавання елементів речення, що визначають зміну значення, роблять його експресивнішим)*, що представники 43 африканських країн, які є членами ЄС, відвідали саміт організований російським президентом Володимиром Путіним минулого тижня…За твердженням одного з аналітиків, виявляється, що Росія укладає торгівельні угоди* (формальна трансформація на синтаксичному рівні: переструктурування речення без зміни змісту)*, в той час як уряд США сидить склавши руки* (формально-змістова трансформація з прагматичним компонентом на лексичному рівні: фразеологічна трансформація). *Президент Трамп ще повинен прилетіти з візитом* (формально-змістова трансформація на лексичному рівні денотативного плану: конкретизація) *на Африканський континент, але Путін вже це зробив.*

Для цього уривку характерним є вживання значної кількості метонімій, які необхідно відтворити в перекладі, застосування антитези в другому реченні та декілька фразеологізмів. Використані перекладацькі трансформації відносяться переважно до формально-змістових або ж формально-змістових з прагматичним компонентом. Це зумовлено необхідністю вплинути на іншомовну аудиторію, з допомогою вжитих у перекладі еквівалентних фразеологізмів, які притаманні українській мові, а також переструктуруванням синтаксичних конструкцій до більш природніх, задля привернення уваги читачів.

Наступним етапом є розгляд особливостей перекладу та перекладацьких трансформацій засобів впливу, які належать в оригіналі до **фонологічного рівня**.

(3) *Free Women Writers, an organisation supporting female writers in Afghanistan, issued a response to Mr Ghani's comments on Facebook. "Who can be the hope for Afghan women when their president thinks being a woman as well as womanhood is embarrassing" they said* (BBC News, 03.12.2017) [2; 3; 23].

Free Women Writers, організація, яка підтримує жінок-письменниць в Афганістані, надала свою відповідь містеру Гані в коментарях у Facebook. «Хто може стати (формально-змістова трансформація на морфологічному рівні: зміна часу дії) *надією для афганських жінок, коли президент країни вважає, що бути жінкою, так само й належати до жіноцтва – це бентежно», стверджує коментар* (формально-змістова трансформація на морфологічному рівні: заміна виконавця дії).

Головним засобом впливу в цьому уривку є асонанс, значна концентрація звука [*i*], котрий систематично повторюється впродовж всього повідомлення, створюючи ефект посилення енергії та тривожності. Цей засіб мовленнєвого впливу неможливо передати в перекладі, через різний звуковий та лексичний склад двох мов. Проте, для реалізації ефекту впливу в перекладі слід зберегти повтор лексеми *жінка* та спільнокореневих з нею слів. Окрім того, потрібно передати питальну інтонацію першої частини речення в прямій мові, що мотивуватиме читача до роздумів над цією складною ситуацією, що склалася для жінок в Афганістані та ймовірно викличе співчуття до жінок або ж невдоволення урядом країни.

(4) *Jefferson, who has eight prior arrests, was charged with assault, acting in a manner injurious to children, menacing and resisting arrest* (NY Daily News, 17.11.2017) [див.: 2].

Джефферсон, який мав вісім арештів в минулому (формально-змістова трансформація лексичного рівня денотативного плану: синонімічна заміна)*, був звинувачений в насильстві, діючи в манері кривдній щодо дітей, являючи собою загрозу* (формально-змістова трансформація на синтаксичному рівні: заміна слова сполукою) *та чинячи опір арешту*.

Засобом мовленнєвого впливу в вищенаведеному англомовному уривку є алітерація звуків [*s*], [*r*], [*t*], які створюють атмосферу загрози та напруги відносно до описаної особи. Зберегти ефект, створений цими засобами впливу, в перекладі можна з допомогою введення однорідних дієприслівників та систематичному

повторенню в них звука [*ч*], який передасть атмосферу напруги та небезпеки: *діючи, являючи, чинячи*. Таким чином, засоби фонологічного впливу передаємо з допомогою формально-змістових трансформацій на лексичному рівні, а також шляхом підбору та використання в перекладі асонансу на основі звуків цільової мови, які потенційно мають такий самий вплив, котрого намагався досягти автор в оригіналі.

Детального розгляду потребують також особливості перекладу та перекладацькі трансформації, які використовуються для передачі засобів впливу **морфо-синтаксичного рівня**.

(5) *"I think the time has come to change the government. The government is corrupt. We're sick of the corrupt," said a protester, Avi Elmozlinu. "Bibi and his government are destroying the country. There's been enough corruption," said one demonstrator, Michal, a Tel Aviv resident who preferred not to give his full name* (The Guardian, 03.12.2017) [2; 3; 23].

«На мою думку настав час зміни уряду. Уряд – корумпований. Ми ситі по горло корупцією (формально-змістова трансформація з прагматичним компонентом: фразеологічна еквівалентна заміна) *так висловився протестуючий Аві Ельмозліну. «Бібі та його уряд руйнують країну. Корупції вже достатньо», – сказав житель Тель-Авіву Міхаль, один із демонстрантів, який вирішив не озвучувати повне ім'я* (формальна трансформація на синтаксичному рівні: переструктурування речення без зміни значення).

Задля передачі використаних засобів впливу в перекладі необхідно зберегти застосовані в оригіналі прийоми: анадіплозіс та лексичні повтори слів *корупція* й *уряд*. Окрім того, в перекладі використаний еквівалентний український відповідник *бути ситим по горло* англійському фразеологізму *be sick of something*. З допомогою таких особливостей у перекладі зберігається передача настрою мовців та їхнє бачення ситуації, що впливає на реципієнта під час читання тексту.

Отже, проаналізувавши переклади, маємо зауважити, що різноманітні види та підтипи перекладацьких трансформацій використовуються задля збереження функції впливу в україномовних перекладах уривків з англомовного медіа-дискурсу. Найчастіше застосовуються формальні та формально-змістові трансформації на лексичному та синтаксичному рівнях.

2.2 Трансформації перекладу вербальних засобів впливу, які викликають позитивний ефект

Засоби вербального впливу в англомовному медійному дискурсі, які мають позитивний вплив на реципієнта, також мають особливості перекладу та являють собою труднощі під час їхньої передачі українською мовою.

Спершу розглянемо особливості та перекладацькі трансформації, використовувані для передачі англомовних засобів впливу, які в оригінальному тексті належать до **морфо-синтаксичного рівня**.

(6) *India's Action for Equality programme seeks to end violence against women – by focusing on teenaged boys. Eighteen-year-old Omkar used to take out his anger on his younger sister Rutu. Now, his mother Kanta says, he talks to her respectfully and calmly. He also helps much more around the house. "He makes tea if somebody's home; he also does household chores like cleaning the house and sorting out things. He behaves differently than other boys of the community – he's very well behaved," says Kanta* (BBC News, 12.11.2019).

Програма Action for Equality, яка впроваджена в Індії намагається знайти способи покінчити з жорстоким поводженням та насиллям проти жінок (формальна трансформація на синтаксичному рівні: додавання мовних одиниць без зміни змісту). *Головним чином, вона сфокусована на хлопцях-підлітках* (формальна трансформація на синтаксичному рівні: членування речень без зміни змісту). *Раніше вісімнадцятирічний Омкар виміщав злість на своїй молодшій сестрі Руту.*

Проте зараз, за словами його матері, він говорить з нею ввічливо та спокійно. Окрім того він набагато більше допомагає в будинку. «Він робить чай, якщо хтось вдома, також він виконує домашні обов'язки, такі як прибирання чи сортування речей. Він поводить себе інакше, ніж решта хлопців з громади – він поводиться дуже добре», говорить Канта.

Вжиті в уривку засоби впливу – це переважно паралельні конструкції, які демонструють позитивний результат від програми. В перекладі варто зберегти цей стилістичний прийом, шляхом вживання тих самих паралельних конструкцій та їхнього перекладу без зміни змісту.

У результаті отримано еквівалентний переклад з тим самим ефектом та прагматичною спрямованістю: переконати читача в ефективності впровадження подібних соціальних програм.

Наступним кроком є розгляд особливостей перекладу та засобів впливу, які належать в англомовному дискурсі до **морфо-синтаксичного** та **лексико-семантичного рівнів**:

(7) *"I do my engineering in high heels not a hard hat". The clichéd image of an engineer is of a man in a hard hat, but one female engineer says she is more likely to wear high heels to work. Pavlina Akritas is a lighting designer at multinational firm Arup, and she has been helping to highlight the lack of women in engineering…"If you google 'engineer' you only see these hard hats, but personally if I was asked how many times I wear a hard hat, it's probably two weeks per year," says Ms Akritas. "On other occasions, I wear my heels – I like my heels – and my dresses"* (BBC News, 06.11.2019).

«Я займаюся інженерною діяльністю на високих підборах, а не в касці». Стереотипно уявляючи інженера, ми зазвичай уявляємо собі чоловіка в касці (формальна трансформація на морфологічному рівні: частиномовна заміна)*, проте для жінки-інженера більш прийнятним є ходити на роботу в туфлях на високих підборах* (формально-змістова трансформація на лексичному рівні денотативного плану: метонімічна заміна). *Павліна Акрітас працює інженером з освітлення в*

багатонаціональній компанії «Arup», й окрім того, вона допомагає висвітлювати проблему нестачі жінок в інженерній діяльності… «Якщо ти загуглиш (формальна трансформація на словотвірному рівні: калькування з подальшою адаптацією до норм мови перекладу) *слово „інженер“ то побачиш там лише каски та захисні шоломи», але якщо мене особисто запитати, як часто я вдягаю шолом на роботі, то я можу сказати, що ношу його ймовірно лише декілька разів на рік», говорить Міс Акрітас. «У всіх інших випадках, я ходжу на роботу в туфлях на високих підборах* (формальна трансформація на синтаксичному рівні: членування речення без зміни змісту). *Я люблю свої туфлі, так само як і свої сукні».*

У перекладі цього уривку використані формальні трансформації на різних рівнях. Найголовнішим для цього англомовного тексту є збереження антитези, яка базується на протиставленні чоловічої та жіночої статі, та пронизує весь текст статті.

Доцільним є переклад слова *google*, з допомогою неологізму *гуглити*, який являє собою поморфемний переклад з адаптацією до граматичних правил української мови. Використовуючи вищезазначені трансформації досягаємо бажаного впливу в перекладі, а саме наштовхуємо читача на думку, що інженерами можуть бути не тільки чоловіки, але й жінки, тим самим підсвідомо викорінюємо сексизм.

(8) *“My message to the Americans is the same as to everyone – that is to unite behind the science and to act on the science,” Thunberg told the Guardian on Tuesday.“We must realize this is a crisis, and we must do what we can now to spread awareness about this and to put pressure on the people in power. And especially, the US has an election coming up soon, and it’s very important that for everyone who can vote, vote”* (The Guardian, 12.11.2019).

«Мій месседж до всіх американців такий самий, як і до всіх інших людей (формальна трансформація на морфологічному рівні: транспозиція числа іменника). *Звучить він так: об’єднуйтесь навколо науки або ж впливайте на*

науку», такий коментар дала Тунберг представникам The Guardian (формальна трансформація на синтаксичному рівні: додавання лексичних одиниць без зміни змісту) *у вівторок.* «*Ми повинні усвідомити, що це справжня криза* (формально-змістова трансформація на лексичному рівні на конотативному плані: експресивне посилення). *Окрім того ми повинні роботи те, що можемо, з метою поширити обізнаність про це та тиснути на людей, які знаходяться при владі. Найпаче, в Америці скоро проводитимуться вибори, тож найважливіший месседж до кожного, хто може голосувати – голосуйте».*

У перекладі українською мовою цього англомовного уривка переважно застосовані формальні трансформації задля передачі змісту висловлювання без зміни. Доцільним є використання неологізму *месседж*, для перекладу англійського слова *message* (дослівно: заклик, повідомлення), адже таким чином можна привернути увагу читачів незвичною лексичною одиницею. Для збереження ефекту впливу необхідною є передача епіфори на початку висловлювання, головною лексемою для якої виступає слово *наука*, а також лексичного повтору, який базується на слові *голосувати*. Доцільним є застосування наприкінці інфінітивної конструкції *голосуйте*, яка спрямована до всіх дієздатних, повнолітніх громадян. Завдяки використанню вищенаведених трансформацій та особливостей перекладу, основна функція впливу реалізується в вихідному тексті.

(9) *He said he sees people getting in trouble for their tweets, and says they should follow the old advice of thinking before you speak: "Think before you tweet," Obama said. "Same principle."* (ABC News, 01.12.2017) [2; 3; 23].

Він сказав, що бачить як люди потрапляють у неприємності через їхні твіти, й потім додав (формально-змістова трансформація на лексичному рівні денотативного плану: конкретизація)*, що їм потрібно дослухатися до давно відомої* (формально-змістова трансформація на лексичному рівні) *поради: слово – не горобець, вилетить – не спіймаєш. «Твіт – не горобець, вилетить – не спіймаєш», сказав Обама, «Принцип той самий».*

З метою зберегти вплив, закладений адресантом в оригіналі, на іншомовного читача, в перекладі варто використати неологізм *твіт*, який має на увазі повідомлення опубліковане в мережі Facebook.

Яскравою особливістю цього уривку є застосування в ньому звичайної *think before you speak* та модифікованої форми фразеологізму *think before you tweet*. Цей засіб впливу являє собою труднощі для перекладу, адже необхідно вдало підібрати український відповідник й потім так само вдало внести в нього модифікацію. В перекладі нами був використаний український еквівалент, який за своїм значенням подібний до англійського: *слово – не горобець, вилетить – не спіймаєш*. В якості модифікації перше слово фразеологізму було замінене на слово *твіт*, що допомагає зберегти оригінальний сенс висловлювання.

Останнім пунктом, який необхідно розглянути, є особливості перекладу засобів впливу, які реалізуються в мові оригіналу на **фонологічному рівні.**

(10) *The new findings reiterate that walking and cycling have a huge role to play in tackling the air quality crisis that causes tens of thousands of premature deaths every year* (The Guardian, 04.12.2017) [2; 3; 23].

Нові дослідження підтверджують, що піші прогулянки та поїздки на велосипеді (формальні трансформації на морфологічному та синтаксичному рівнях: частиномовна заміна та заміна слова на сполуку) *насправді відіграють колосально важливу* (формально-змістова трансформація на лексичному рівні: експресивна трансформація з посиленням ознаки) *роль у вирішенні проблем пов'язаних із надсерйозною кризою якості повітря, яка спричиняє десятки тисяч передчасних смертей кожного року.*

В оригіналі вплив на читача реалізується систематичним повторенням закінчення *–ing* та алітерацією з асонансом звуків [*s*] та [*i*], які створюють ефект навіювання переживань та страху. В перекладі для збереження ефекту впливу використані підсилювальні слова: *насправді, колосально важливу, надсерйозною.*

Застосовані перекладацькі трансформації для передачі закладеного адресантом впливу належать до формально-змістового типу.

Проаналізувавши особливості перекладу засобів впливу в англомовному медійному дискурсі, які мають позитивний ефект на реципієнта, робимо висновок, що перекладацькі трансформації різних рівнів застосовуються з метою адекватно та правильно передати зміст висловлювання та зберегти функцію впливу. Найчастіше використовуються формальні трансформації на синтаксичному рівні та формально-змістові трансформації на лексичному рівні.

ВИСНОВКИ

У процесі виконання роботи було реалізовано поставлену низку завдань. У першому розділі досліджено поняття медійного дискурсу та його функціональні особливості. Під час розвідки було розглянуто витоки поняття мовленнєвого впливу та наукові підходи до його розуміння, зокрема значна увага приділяється дослідженню типології перекладацьких трансформацій для передачі засобів впливу в англомовних текстах ЗМІ. Крім того, у першому розділі з'ясовані міждисциплінарні зв'язки засобів мовленнєвого впливу та медійного дискурсу з іншими розділами науки. Проаналізувавши теоретичний матеріал, ми встановили, що медійний дискурс і мовленнєвий вплив – це взаємопов'язані явища. Оскільки головною метою мас-медіа є вплив на реципієнта, то в медійному дискурсі вживається значна кількість засобів впливу, які належать до різних видів і функціонують на різних мовних рівнях: фонологічному, лексико-семантичному та морфо-синтаксичному.

У другому розділі виявлено та досліджено особливості перекладу вербальних засобів впливу в англомовному медійному дискурсі. Для адекватного перекладу засобів впливу та збереження їхньої основної функції, необхідно використовувати різноманітні перекладацькі трансформації. Тому в першому та другому підрозділах розглянуто практичні аспекти: використання трансформацій під час перекладу засобів впливу, які провокують негативний ефект та засобів впливу, які викликають позитивний ефект.

Виявлено, що для перекладу засобів впливу, які мають негативний ефект, найчастіше використовуються формальні та формально-змістові трансформації на лексичному та синтаксичному рівнях; а для передачі засобів впливу, які мають позитивний ефект, застосовуються переважно формальні трансформації на синтаксичному рівні та формально-змістові трансформації на лексичному рівні.

Мовленнєвий вплив – це унікальне явище, яке має здатність змінювати світобачення, погляди, думки, переживання та переконання людини. Мова медійного дискурсу є потужним засобом впливу на суспільство, який може бути як позитивним, так і негативним. Завдяки обміркованому та ретельному підбору засобів реалізується вплив на реципієнтів.

З огляду на значну популярність та впливовість ЗМІ виникає необхідність перекладу текстів медійного дискурсу. Переклад такого матеріалу має низку особливостей та труднощів для перекладача, оскільки він вміщує значну кількість засобів мовленнєвого впливу. Адекватний та еквівалентний переклад засобів впливу потребує застосування перекладацьких трансформацій різних рівнів, планів, видів і підвидів. Дослідження особливостей перекладу засобів впливу англомовного медійного дискурсу українською мовою є перспективним і потребує детальнішого розгляду в майбутньому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Демецька В. Адаптивна модель перекладу в психолінгвістичному вимірі / В. Демецька // Psycholinguistics : збірник наукових праць. Серія : Філологія. – Переяслав-Хмельницький : ФОП Домбровська Я. М., 2019. – Вип. 26(2). – С. 70–90.

2. Єгорова А. Г. Вербальні засоби впливу в англомовних медійних текстах. Дуальність впливу : курс. робота : 035.04 «Германські мови та літератури (переклад включно)» / А. Г. Єгорова. – Суми, 2017. – 33 с.

3. Єгорова А. Г. Вербальні засоби впливу в англомовних медійних текстах. Дуальність впливу [Текст] / А. Г. Єгорова; наук. кер. О. О. Жулавська // Перекладацькі інновації: матеріали VIII Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, м. Суми, 15–16 березня 2018 р. / Редкол. : С. О. Швачко, І. К. Кобякова, О. О. Жулавська та ін. – Суми : СумДУ, 2018. – С. 17–21.

4. Зорівчак Р. П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія / Р. П. Зорівчак. – Львів : Вища шк. Вид-во при Львів. ун-ті, 1983. – 174 с.

5. Карпчук Н. П. Адресованість в офіційному та неофіційному англомовному дискурсі (комунікативно-прагматичний аналіз) : монографія / Н. П. Карпчук. – Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. держ. ун-ту ім. Лесі Українки, 2006. – 162 с.

6. Кожемякин Е. А. Массовая коммуникация и медиадискурс: к методологии исследования / Е. А. Кожемякин // Научные ведомости БелГУ. Серия «Гуманитарные науки». – Минск, 2010. – № 12 (83). – Вып. 6. – С. 13–21.

7. Комунікативно-прагматичні аспекти мовлення : конспект лекцій для студентів факультету лінгвістики напряму підготовки 6.020303 «Філологія» / уклад. О. В. Дзикович. – К. : НТУУ «КПІ», 2015. – 85 с.

8. Почепцов Г. Г. Теорія комунікації / Георгій Георгійойвич Почепцов. – [2 ге вид. доп.]. – К. : Видавничий центр «Київський університет», 1999. – 308 с.

9. Ребрій О. В. Вступ до перекладознавства : конспект лекцій / О. В. Різун. – Харків : Видавництво ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. – 114 с.

10. Різун В. В. Теорія масової комунікації: підруч. для студ. галузі 0303 «Журналістика та інформація» / В.В. Різун. – К. : Видавничий центр «Просвіта», 2008. – 260 с.

11. Селіванова О. О. Проблема диференціації перекладацьких трансформацій [Електронний ресурс] / О. О. Селіванова // Нова філологія. – 2012. – № 50. – С. 201–208. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Novfil_2012_50_58. – (19.11.2019).

12. Селіванова О. О. Світ свідомості в мові. Мир сознания в языке : монографічне видання / О. О. Селіванова. – Черкаси : Ю. Чабаненко, 2012. – 488 с.

13. Сіняговська І. Ю. Визначення та класифікація перекладацьких трансформацій у процесі художнього перекладу тексту [Електронний ресурс] / І. Ю. Сіняговська // Наукові праці Чорноморського державного університету імені Петра Могили комплексу «Києво-Могилянська академія». Серія «Філологія. Мовознавство». – 2014. – Вип. 209. – С. 89–93. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdufm_2014_221_209_20. – (21.11.2019).

14. Скрябіна В. Б. Персуазивний вплив у лінгвістичній парадигмі / В. Б. Скрябіна [Електронний ресурс] // Сучасні дослідження з іноземної філології. – 2010. – Вип. 8. – С. 519–521. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Sdzif_2010_8_75. – (21.11.2019).

15. Таценко Н. В. Новий метод дослідження у сучасних наукових лінгвістичних розвідках / Наталія Таценко // Міждисциплінарні дослідження складних систем : [збірник наукових праць]. – Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. –№ 15. – С. 21–33.

16. Федорова Л. Л. Типология речевого воздействия и его место в структуре общения // Вопр. языкознания / Л. Л. Федорова. – 1991. – № 6 – С. 46–50.

17. Швачко С. О. Об’єкти перекладознавства : монографія / С. О. Швачко, І. К. Кобякова, Т. О. Анохіна. – Суми : СумДУ, 2019.– 219 с.

18. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation [Electronic resource] / Mona Baker. – London : Routledge, 1992. – 304 p. – Access mode : https://www.academia.edu/5675886/In_Other_Words_A_Coursebook_on_Translation_-_Mona_Baker. – (24.11.2019).

19. Durant A. Meaning in the Media: Discourse, Controversy and Debate [Electronic resource] / A. Durant. – Cambrige : Cambridge University Press, 2010. – 254 p. – Access mode : https://www.twirpx.com/file/2342216/. – (14.11.2019).

20. Pinker S. The Language Instinct. How the Mind Works / S. Pinker – London : Penguin Books, 1998. – 660 p.

21. Talbot M. Media Discourse : Representation and Interaction [Electronic resource] / Mary Talbot. – Edinburgh : Edinburgh University Press, 2007 – 198 p. – Access mode : https://www.twirpx.com/file/2213997/. – (15.11.2019).

22. Turk Ch. Effective Speaking. Communicating in Speech / Ch. Turk – Cardiff : Taylor & Francis Group, 2003. – 276 p.

23. Zhulavskaya O. O. Means of verbal influence in English media texts. Dualism of influence [Текст] / O. O. Zhulavskaya, A. Yehorova // Філологічні трактати. – 2018. – Т.10, № 3. – С. 31–37.

СПИСОК ДОВІДКОВИХ ДЖЕРЕЛ

24. Бацевич Ф. С. Словник термінів міжкультурної комунікації / Ф. С. Бацевич. – К. : Довіра, 2007. – 205 с.

25. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. – Київ ; Ірпінь : Перун, 2005. – VIII, 1728 с.

26. Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics [Electronic resource] / J. C. Richards, R. Schmidt. – Fourth edition. – Longman, 2010. – 644 p. – Access mode :

https://www.academia.edu/37234700/Longman_Dictionary_of_Language_Teaching. – (14.11.2019).

27. Oxford Concise Dictionary of Linguistics [Electronic resource] / P. H. Matthews. – Oxford : Oxford University Press, 2003. – 250 pp. – Access mode : https://www.twirpx.com/file/884065/. – (15.11.2019)

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

28. ABC News : http://abcnews.go.com/International/wireStory/obama-climate-change-pause-american-leadership-5150745

29. BBC News : http://www.bbc.com/news/world-asia-42215547

30. BBC News : https://www.bbc.com/future/article/20191111-gender-based-violence-prevention-project-in-india

31. BBC News : https://www.bbc.com/news/business-50315019?intlink_from_url=https://www.bbc.com/news/science_and_environment&link_location=live-reporting-story

32. Fox News : https://www.foxnews.com/world/russia-empire-africa-nuclear-mercenaries-minerals

33. NY Daily News : http://www.nydailynews.com/new-york/drunken-man-attacked-mom-beat-straphangers-article-1.3640105

34. NY Daily News : http://www.nydailynews.com/opinion/dumb-donald-trump-article-1.3553281

35. The Guardian : https://www.theguardian.com/environment/2017/dec/04/death-air-pollution-cut-if-uk-hits-walking-and-cycling-targets

36. The Guardian : https://www.theguardian.com/environment/2019/nov/12/greta-thunberg-climate-crisis-message-vote

37. The Guardian : https://www.theguardian.com/world/2017/dec/03/tens-of-thousands-join-anti-corruption-protest-on-streets-of-tel-aviv-israel